

RĪGĀ

2022. gada 17. martā
Nr. 1-23/040_e

**Latvijas Republikas Saeimas Tautsaimniecības,
agrārās, vides un reģionālās politikas komisijai**
tautsaimniecibas.komisija@saeima.lv

Informācijai:
Satiksmes ministrijai
Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas
komisijai
Paziņošanai e-adresē

Par priekšlikumiem likumprojektam
"Elektronisko sakaru likums" (Nr.
1216/Lp13)

Latvijas Finanšu nozares asociācija (turpmāk – Asociācija) 2021. gada 20. oktobra vēstulē¹ aicināja atbildīgās institūcijas un politikas veidotājus pievērst īpašu uzmanību un rast risinājumus arvien pieaugošajam krāpšanu gadījumu skaitam un apjomam.

Atbilstoši Asociācijas rīcība esošajiem datiem krāpniekiem telefonsarunu gaitā, izmantojot sociālo inženieriju un izvilinot no klientiem to pieejas datus banku pakalpojumiem, tādējādi klientiem pašiem apstiprinot darījumus, 2021.gada ietvaros izdevies izkrāpt finanšu līdzekļus un pārskaitīt tos krāpnieku kontrolētos kontos (finanšu instrumentos, digitālos aktīvos) gandrīz 5 miljonus *euro*. Kredītiestādēm izdevies novērst aptuveni vēl 2 miljonu *euro* izkrāpšanu, vienlaikus, vērtējot krāpnieku aktivitāti, pielietotās metodes un darbību pārrobežu raksturu, Asociācija secinājusi, ka problēmas apmēri jau šobrīd pārsniedz tikai finanšu nozares, privātā sektora pārvaldāmus riskus un ikdienas sadarbību ar tiesībsardzības iestādēm.

Viena no nozarēm, kurai ir būtiska nozīme telefonkrāpšanu ierobežošanā ir elektronisko sakaru komersantiem, kuriem ir iespēja numerācijas krāpniecības shēmas apturēt un ierobežot zvanu saņemšanu no numuriem, par kuriem saņemta informācija, ka tie izmantoti līdzekļu izkrāpšanā. Vienlaikus Asociācija sarunās ar nozari un tās regulatoru – Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisiju (turpmāk – Regulators) secinājusi, ka esošie tiesiskie mehānismi un regulatora pilnvaras, kas ļautu efektīvi rīkoties šādu krāpniecību gadījumos, ir nepietiekami.

Regulators norādījis, ka aktīvi sadarbojas ar elektronisko sakaru komersantiem, informējot viņus par krāpniecībā, kas veikta, izmantojot numerāciju, izmantotiem publiskā

¹ Pieejama: https://www.financelatvia.eu/wp-content/uploads/2021/10/141_1_23_141_e_krapsanas_ierobezosana.pdf

telefonu tīkla numuriem, un pārbaudot vai izsaukumi bija veikti izmantojot reālu galalietotāju pieslēgumus. Papildus Regulators arī ir aicinājis elektronisko sakaru komersantus atkārtoti informēt savus galalietotājus par Asociācijas minētās krāpniecības izplatību, aicinot galalietotājus savus bankas datus nekad neizpaust, pat ja izsaukums saņemts no šķietami droša numura. Tāpat Regulators ir pieprasījis papildus statistiskos datus iespējamās tālākās rīcības apzināšanai. Vienlaikus Regulators nav izdevis, kā arī ir norādījis, ka šādas pilnvaras Regulatoram nav, saistošus rīkojumus elektronisko sakaru komersantiem konkrētu ar numerācijas krāpniecību saistītus gadījumus risināt un apdraudējumu novērst.

Ievērojot minēto, Asociācija aicina likumprojektā "Elektronisko sakaru likums" (Nr. 1216/Lp13) (turpmāk - Likumprojekts) veikt sekojošus papildinājumus, lai piešķirtu Regulatoram plašākas pilnvaras rīcībai numerācijas krāpniecības gadījumos

Papildināt Likumprojekta 9. pantu ar 21. punktu šādā redakcijā:

"21) uzrauga 64.panta pirmajā daļā paredzēto numerācijas krāpniecības novēršanas noteikumu ievērošanu un tā ietvaros:

1) izdod visiem elektronisko sakaru komersantiem saistošus rīkojumus konkrētu situāciju risināšanai;

2) sadarbojas ar tiesībaizsardzības iestādēm numerācijas krāpniecības izmeklēšanas procesā."

Papildināt Likumprojekta 10. pantu ar 8. punktu šādā redakcijā:

"8) numerācijas krāpniecības vai numerācijas neatbilstošas izmantošanas gadījumā pieprasīt elektronisko sakaru komersantiem konkrētos gadījumos bloķēt izsaukumus no konkrētiem numuriem vai numerācijas diapazoniem un uzturēt bloķēto numuru vai numerācijas diapazonu sarakstu."

Papildināt Likumprojekta 64. pantu ar septīto daļu šādā redakcijā:

"(7) Regulators uzrauga šī panta pirmajā daļā paredzēto numerācijas krāpniecības novēršanas noteikumu ievērošanu un tā ietvaros:

1) izdod visiem elektronisko sakaru komersantiem saistošus rīkojumus konkrētu situāciju risināšanai;

2) sadarbojas ar tiesībaizsardzības iestādēm numerācijas krāpniecības izmeklēšanas procesā."

Ar cieņu

valdes priekšsēdētāja

Sanita Bajāre

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR
DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU